

INFORMACJA

„O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

MIASTA TARNOWA

W 2024 ROKU”

SPIS TREŚCI

Wstęp	- str. 3
Rozdział I Placówki oświatowo-wychowawcze	- str. 3
1. Ocena warunków sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania	
2. Kryteria brane pod uwagę w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowymi.	
Rozdział II Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia	-str. 7
1. Ocena stanu sanitarnego zakładów	
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych	
Rozdział III Ocena stanu higieniczno- sanitarnego w zakładach pracy	- str. 13
1. Warunki środowiska pracy	
2. Zagrożenie środowiska pracy	
3. Nadzór urzędowy nad kosmetykami	
4. Choroby zawodowe	
5. Nadzór nad środkami zastępczymi	
Rozdział IV Obiekty użyteczności publicznej	-str. 15
1. Zaopatrzenie w wodę i jakość wody do spożycia	
2. Stan sanitarny urządzeń i obiektów użyteczności publicznej	
Rozdział V Działalność przeciwepidemiczna	- str. 22
1. Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą	
2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc	
3. Szczepienia ochronne	
Rozdział VI Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	- str. 30
Rozdział VII Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	- str. 31
1. Programy zdrowotne	
2. Akcje informacyjno-edukacyjne	
Rozdział VIII Działalność kontrolno-represyjna	- str. 38

Realizując zapis art. 12 a ust. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej /tj. Dz. U.2021r. poz. 195/, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie przekazuje informację

„O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA TARNOWA W ROKU 2024”

Poniższy raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Tarnowa za rok 2024 opracowano na podstawie realizacji zadań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnowie gdzie w 3542 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 2458 kontroli.

Diagnostyka laboratoryjna wykonywana jest na mocy zawartego w dniu 30 października 2013r. porozumienia przez laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie oraz w innych laboratoriach specjalistycznych poza strukturą wojewódzkiego laboratorium zintegrowanego.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnowie działa Punkt Przyjmowania Próbek z zakresu mikrobiologii ludzkiej, które przekazywane są do badania do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie.

Zadania Inspekcji Sanitarnej realizowane były przez 39 merytorycznych pracowników Oddziału Nadzoru Sanitarnego.

Rozdział I

PLACÓWKI OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZE

Zadania Inspekcji Sanitarnej w ochronie zdrowia dzieci i młodzieży realizowane są poprzez sprawowanie nadzoru nad higieną procesu nauczania oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi pomieszczeń i sprzętu używanego w placówkach nauczania i wychowania.

1. Ocena warunków sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania

W 2024 roku w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnowie znajdowało się 158 stałych placówek oświatowo-wychowawczych oraz 63 (50 lato, 13 zima) turnusy wypoczynku zimowego oraz letniego organizowanego na terenie miasta Tarnów.

W wyborze placówek podlegających nadzorowi kierowano się analizą ryzyka oraz wytycznymi dotyczącymi częstotliwości kontroli poszczególnych grup obiektów. W roku sprawozdawczym w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauki i wychowania skontrolowano ogółem 118 placówek, co stanowi 74% placówek będących w ewidencji oraz 31 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży (tj. 49% wszystkich turnusów).

Ogółem przeprowadzono 183 kontroli.

W roku 2024 w ramach działalności pionu Higieny Dzieci i Młodzieży wydano 1 decyzję administracyjną przedłużającą termin wykonania. Decyzja ta została wydana na wniosek strony, ze względu na to, że część zarządzeń ujętych w poprzedniej decyzji nie zostało zrealizowanych w ustalonym czasie. Decyzja przedłużająca dotyczyła szkoły podstawowej.

W roku 2024 wydano 3 decyzje merytoryczne i 3 finansowe, które dotyczyły nieprawidłowości w stolarce drzwi wewnętrznych i schodów zewnętrznych w szkole podstawowej oraz zapewnienia oświetlenia elektrycznego o parametrach zgodnych z Polską Normą w dwóch szkołach ponadpodstawowych.

Do Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia PSSE w Tarnowie wpłynął wniosek strony, który dotyczył zamknięcia męskiego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego zlokalizowanego w szatni w szkole podstawowej w Tarnowie. W placówce przeprowadzono postępowanie wyjaśniające w wyniku którego wniosek uznano za bezzasadny.

2. Kryteria brane pod uwagę w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowymi

Warunki do utrzymania higieny osobistej

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oceniono warunki do utrzymania higieny osobistej, na co składają się: dostęp do bieżącej ciepłej wody, dostępność środków higienicznych (mydła w płynie, ręczników, papieru toaletowego), ogólny stan czystości i porządku pomieszczeń sanitarnych oraz właściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniona była ciepła woda przy każdej umywalce oraz odpowiednie środki higieny osobistej. W roku 2024 stwierdzono, iż w 5 placówkach (4 liceum ogólnokształcące, 1 zespół szkół ponadpodstawowych) nie ma zapewnionych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych (brak odpowiedniej ilości oczek ustępowych i umywarek w stosunku do liczby korzystających).

Pomieszczenia sanitarne skontrolowanych placówek utrzymane były w czystości i porządku.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkole

Szkoły zapewniają możliwość pozostawienia części podręczników oraz przyborów szkolnych zgodnie z obowiązującym przepisem prawnym. Z przeprowadzonych w 2024 roku kontroli wynika, że wszystkie skontrolowane placówki nauczania szkolnego i przedszkolnego zapewniły uczniom możliwości pozostawienia podręczników w placówce. Najczęściej uczniowie korzystają z wydzielonych półek w klasach. W wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga wykonania zadania lub nauki na kolejny dzień. W szkołach ponadpodstawowych uczniowie często nie przynoszą w ogóle podręczników do szkoły. Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I–III szkoły podstawowej.

Ergonomia w szkole/przedszkolu

W trosce o zapewnienie higienicznych warunków pobytu w placówce, corocznie przeprowadza się ocenę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka (ławka, krzesło). Stoły i krzesła powinny posiadać atesty lub certyfikaty zgodności z Polską Normą ponieważ ma to ważny wpływ na zdrowie, a przede wszystkim na postawę ciała ucznia/przedszkolaka. Dlatego tak istotne jest zapewnienie wyposażenia sal lekcyjnych oraz sal zabaw w meble dostosowane do wzrostu dzieci/młodzieży.

Oceniając stanowiska pracy przedszkolaków oraz uczniów w 8 placówkach, nie stwierdzono nieprawidłowości w związku z dostosowaniem mebli do zasad ergonomii.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistra

Jedną z najważniejszych kwestii w pierwszych latach uczęszczania do szkoły ucznia jest dobrze dobrany plecak czy tornister. Nadmierna waga tornistra może powodować nasilenie bólów pleców, ma też wpływ na zmniejszenie pojemności płuc, może sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa.

Aby zapobiegać dysfunkcjom układu ruchu, oprócz prawidłowo wybranego, spakowanego i użytkowanego tornistra należy uczniom zapewnić odpowiednią ilość aktywności fizycznej, a także właściwe stanowisko pracy, zarówno w szkole jak i w domu oraz kształtować właściwe nawyki ruchowe (zachowanie symetrii ciała przy wykonywaniu czynności ruchowych i statycznych np. podczas oglądania telewizji lub odrabiania lekcji).

W roku 2024 została przeprowadzona ocena obciążenia uczniów tornistrami w 2 szkołach podstawowych. Oceną objęto 179 uczniów (12 oddziałów).

W wyniku badań stwierdzono, że:

- u 90 uczniów (tj. 50% badanych) ciężar tornistra mieścił się w normie – 10% wagi ciała ucznia,
- u 66 uczniów (tj. 37% badanych) ciężar tornistra nie przekraczał 15% wagi ciała ucznia,
- u 23 uczniów (tj. 13% badanych) waga tornistra przekraczała ww. normy.

Rozkład zajęć lekcyjnych

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i wypoczynku. Dokonując oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych w klasach IV-VIII szkoły podstawowej oraz w klasach szkół ponadpodstawowych zwracano uwagę na równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. W roku 2024 przeprowadzono ocenę planu zajęć w 27 szkołach (w 64 oddziałach), nieprawidłowości nie stwierdzono. W 2023 roku kontrole również nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć sportowych

Szczególna uwaga Inspekcji Sanitarnej zwrócona jest na działania, mające na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia, w związku z faktem, iż problem nadwagi i otyłości dotyczy coraz częściej dzieci i młodzieży szkolnej. Zajęcia wychowania fizycznego są istotnym elementem dbałości o zdrowie dzieci i młodzieży szkolnej, dlatego ważne jest zapewnienie uczniom dobrych warunków do aktywności fizycznej. Oceniając szkoły w aspekcie warunków, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego, nie zanotowano znaczących zmian w stosunku do roku ubiegłego.

W roku 2024 stwierdzono, że 4 placówki (2 licea ogólnokształcące, 2 zespoły szkół, w tym zespół szkół przyszpitalnych) nie posiadało infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, czyli nie dysponowało salą gimnastyczną, salą zastępczą, rekreacyjną ani boiskiem. W przypadku szkoły przyszpitalnej, która mieści się w szpitalu, lekcje wf nie

odbywają się, a dzieci mają zajęcia przy szpitalnych łóżkach. Natomiast z infrastruktury do prowadzenia zajęć WF poza placówką korzystało 14 placówek. Są to zwykle obiekty sportowe w najbliższym sąsiedztwie placówki.

Urządzenia i sprzęt sportowy, stanowiący wyposażenie sal gimnastycznych i boisk szkolnych powinny posiadać odpowiednie certyfikaty gwarantujące jego bezpieczne użytkowanie. Z obowiązku tego wywiązały się wszystkie placówki.

Pomimo stałej poprawy bazy sportowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w szkołach, warunki do utrzymania higieny po przeprowadzonych zajęciach z wychowania fizycznego oraz zajęciach dodatkowych nie są satysfakcjonujące. Problem stanowią niewykorzystywane natryskownie szkolne - oceniając stopień korzystania przez uczniów z natrysków stwierdzono, że pomimo posiadanego zaplecza sanitarnego nie są one używane. W niektórych placówkach natryski są wykorzystywane sporadycznie tylko po zajęciach dodatkowych.

Profilaktyczna opieka nad uczniami w szkołach

W zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami nadal w niektórych szkołach brakuje gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej; 20 szkół spośród wszystkich skontrolowanych w 2024 r. dysponowało własnym gabinetem, Warunki w gabinetach nie budziły zastrzeżeń. W 3 placówkach podstawową opiekę zdrowotną zapewniono w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki, np.: w gabinetach psychologów, pedagogów, pokojach nauczycielskich, gdzie opieka medyczna sprawowana była przez pielęgniarkę zadaniowo. W 3 przypadkach opieka medyczna zapewniona była poza terenem placówki.

Dożywianie

Podczas kontroli stanu sanitarnego placówek uzyskano dane dotyczące żywienia uczniów w szkołach, jako czynnika mającego istotny wpływ na rozwój zarówno fizyczny jak i umysłowy młodego pokolenia. Dzieciom i młodzieży zaleca się spożywanie od 4 do 5 posiłków w ciągu dnia, co oznacza, że podczas pobytu w szkole powinni spożywać co najmniej jeden posiłek.

W 2024 roku liczba skontrolowanych szkół, które zapewniają ciepłe posiłki w postaci obiadów jedno lub dwudaniowych wyniosła 13, co stanowi 53% skontrolowanych szkół. Ogólna liczba uczniów korzystających w 2024 roku z oferowanych ciepłych posiłków wyniosła 2742. Z dofinansowanych posiłków korzystało 135 osób. Ponadto w 10 placówkach realizuje się „Program dla szkół”, z którego korzysta 2217 uczniów - owoce, warzywa oraz 2328 uczniów – mleko i przetwory mleczne.

Wypoczynek

Oprócz stałych placówek nauczania i wychowania objęto nadzorem sezonowe turnusy wypoczynku organizowanego dla dzieci i młodzieży. Zgodnie z elektroniczną bazą danych na terenie miasta Tarnowa w okresie letnim i zimowym w 2024 roku zarejestrowano łącznie 63 turnusy wypoczynku (formy wyjazdowe i w miejscu zamieszkania). Dane zawarte w bazie stanowiły podstawę do podejmowania czynności kontrolnych. Skontrolowano 31 turnusów.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że organizatorzy zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży zapewnili warunki sanitarno-higieniczne zgodnie z obowiązującymi wymogami w tym zakresie. Wypoczynek przebiegał bezpiecznie, nie odnotowano żadnych zatruć pokarmowych, zachorowań oraz wypadków.

WNIOSKI

Oceniając ogólną sytuację stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego w placówkach opieki, nauczania i wychowania na terenie miasta Tarnowa stwierdzono, iż jest ona na dobrym poziomie. Nadzorowane placówki zapewniły bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Przeprowadzane remonty oraz prace konserwatorskie wpłynęły na podniesienie jakości warunków nauki i pracy. Ponadto nowo otwarte placówki otrzymały pozytywne opinie sanitarne i zostały objęte bieżących nadzorem sanitarnym.

Po przeprowadzonych kontrolach stwierdzono, że wciąż istnieją szkoły, w których brakuje wystarczających warunków do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego, a zajęcia często prowadzone są poza placówką.

Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, natomiast kontrole wykazują, iż często miejsca te nie są wykorzystywane.

Podobnie, jak w latach ubiegłych, problemem nadal pojawiającym się w placówkach pobytu dzieci jest wszawica. Przypadki wszawicy głównie zgłaszane są w placówkach pobytu dzieci młodszych. Placówki podejmowały działania mające na celu profilaktykę i zwalczanie wszawicy (głównie przez pracę z pielęgniarkami szkolnymi, wychowawcami, edukację rodziców). Podsumowując dane z lat 2023 i 2024 nie stwierdzono istotnych zmian w stanie sanitarno-higienicznym placówek.

Rozdział II

REALIZACJA NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

W celu zapewnienia skutecznego działania służb kontroli urzędowych nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku prowadzony był zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jedn. Dz. U. 2023r. poz.1448), ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (tekst jedn. Dz. U. 2024. poz.416) oraz w oparciu o Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony (.....) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1 z późn.zm.)

Kontrole i pobieranie próbek do badań laboratoryjnych odbywają się zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 2017/625 oraz procedurami kontroli wprowadzonymi zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Nadzorem planowanym objęto następujące ogniwa łańcucha żywieniowego:

- produkcję pierwotną, RHD i sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzenia roślinnego,
- przechowywanie żywności,
- łańcuch dystrybucyjny – transport,
- przetwarzanie i pakowanie żywności,
- sprzedaż detaliczną i hurtową w tym sprzedaż suplementów diety ,
- działalność zakładów żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego,
- obrót towarami w ramach eksportu i importu żywności.

Kontrolami objęto również warunki produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotami użytku obejmował:

- nadzór nad produkcją pierwotną,
- rejestracje i zatwierdzanie obiektów uczestniczących w łańcuchu żywieniowym,
- nadzór nad suplementami diety , w tym także w systemie sprzedaży „na odległość”,
- kontrole planowane zakładów produkcyjnych, miejsc obrotu oraz zakładów żywienia zbiorowego,
- kontrole doraźne (akcyjne - żywienie dzieci i młodzieży w czasie wypoczynku letniego i zimowego, kontrole stoisk w czasie kiermaszy regionalnych, kontrole interwencyjne,
- pobór próbek,
- współpracę międzynarodową w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF),
- współpracę z innymi organami kontrolnymi (Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa),
- graniczne kontrole żywności (eksport, import),
- kontrole przy współudziale funkcjonariuszy Policji.

1. Ocena stanu sanitarnego zakładów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2024r. nadzorem na terenie miasta Tarnowa objęto 746 obiektów na 1483 ujętych w ewidencji, w których przeprowadzono łącznie 1166 kontroli kompleksowych, tematycznych, interwencyjnych i innych doraźnych.

W wyborze obiektów podlegających nadzorowi kierowano się analizą ryzyka, profilem działalności zakładu, zasięgiem produkcji, oceną wyników urzędowej kontroli, i monitoringu żywności w ubiegłych latach, podejmowaniem działań represyjnych. Kontrole pozaplanowe realizowane były głównie w ramach doraźnych akcji tematycznych, w związku

z interwencjami jak również na wniosek przedsiębiorców ubiegających się o zatwierdzenie obiektów lub poszerzenie działalności.

Kontrole odbywały się również w dni wolne od pracy z uwzględnieniem różnych pór dnia, poza urzędowymi godzinami pracy Inspekcji Sanitarnej.

Podczas 58 kontroli stwierdzono istotne naruszenie wymagań prawa żywnościowego. Nieprawidłowości dotyczyły:

- zaniżonego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych oraz socjalno-sanitarnych,
- użytkowania pomieszczeń niezgodnie z ich przeznaczeniem, brak funkcjonalności pomieszczeń,
- nieprawidłowo funkcjonujące systemy wentylacyjne i kanalizacyjne zakładu,
- brak zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami i ich zwalczania,
- używanie w procesach produkcyjnych zniszczonego, wyeksploatowanego sprzętu i urządzeń produkcyjnych,
- zaniedbań higieniczno-sanitarnych w zakresie utrzymania bieżącej czystości produkcji, dystrybucji i sprzedaży,
- niewłaściwej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, sprzedaż i stosowanie do produkcji surowców po upływie terminu przydatności do spożycia,
- niezachowania ciągłości łańcucha chłodniczego dla artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie, przechowywanie środków spożywczych w niewłaściwych warunkach,
- braku przestrzegania systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności głównie wynikających z systemu HACCP, braku szkoleń personelu w zakresie GHP/GMP, nieskutecznej kontroli wewnętrznej.

Nie zgodności stwierdzane podczas kontroli urzędowych w zakresie utrzymania porządku i czystości w pomieszczeniach produkcyjnych, sprzętu, a także przestrzeganie reżimu sanitarnego przez podmioty sektora spożywczego, mogą mieć wpływ na zwiększone występowanie w produktach zanieczyszczeń mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych.

Na podstawie analizy posiadanej dokumentacji do kategorii wysokiego ryzyka zakwalifikowano 85 obiekty, średniego ryzyka 740 obiektów, natomiast 658 obiekty to obiekty o niskim wskaźniku ryzyka.

Za uchybienia bezpośrednio zagrażające bezpieczeństwu produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności na osoby winne zaniedbań nałożono 28 mandatów karnych na kwotę 5200,00zł.

Wydano 105 decyzji administracyjnych w tym 28 decyzji administracyjnych terminowych (1 decyzja odsunięcia pracownika od pracy w kontakcie ze środkami spożywczymi). Terminy realizacji obowiązków wynikających z decyzji terminowych ustalane były z uwzględnieniem stanowiska stron. W 2024r. wydano 103 decyzje zatwierdzające zakłady do prowadzenia działalności lub poszerzające zakres działalności pierwotnej (w 2023r. 134).

Jednocześnie wykreślono z rejestru 70 przedsiębiorców prowadzących działalność w branży spożywczej (w 2023r. 65).

Prowadzono wzmożony nadzór nad żywnością, materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością działając w zintegrowanym systemie RASFF (dot. systemu wczesnego ostrzegania niebezpiecznej żywności i paszach).

W 2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie otrzymał z Krajowego Punktu Kontaktowego 86 powiadomień alarmowych /RASFF/ (w roku 2023 zgłoszono 75 przypadków). Powiadomienia zgłaszały punkty kontaktowe Francji, Niemiec, Holandii, Danii, Belgii, Włoch, Chorwacji, Luksemburga, Węgier, Hiszpanii, Rumunii, Austrii, Inspektorzy Sanitarni z terenu Polski oraz Inspekcja Weterynaryjna.

W związku z podejmowanymi działaniami przeprowadzono na terenie miasta Tarnowa 103 postępowania wyjaśniające. Zgłoszenia dotyczyły m.in:

- obecność zanieczyszczeń mechanicznych (kamieni, folii, metalu) w produktach,
- przekroczenie pozostałości pestycydów
- obecność głównie bakterii Salmonella, Campylobacter i Listeria monocytogenes w środkach spożywczych,
- obecność nieautoryzowanej nowej żywności w suplementach diety, fałszowanie suplementu diety,
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów substancji limitowanych w produktach spożywczych, dopuszczalnego poziomu migracji w materiałach do kontaktu z żywnością,
- obecność niedeklarowanego alergenu w produkcie spożywczym.

W konsekwencji prowadzonych działań wycofano z rynku 732 sztuki i 11 157 kg produktów. Wszystkie kwestionowane produkty zostały wycofane w ramach procedur wewnętrznych.

W 2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie zgłosił do systemu RASFF w ramach powiadomień alarmowych 9 produktów. Zgłoszenia wynikały z przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek pobranych produktów spożywczych.

W trybie pilnym podejmowano działania kontrolno – represyjne w przypadku wnoszonych informacji/sygnalów obywatelskich ze strony konsumentów.

W roku sprawozdawczym wpłynęły 32 wnioski konsumentów (w tym 25 anonimowych) dot. obiektów żywienia-żywnościowych prowadzących działalność na terenie miasta Tarnowa. Przeprowadzono 34 kontrole wyjaśniające, 1 sprawę przekazano do załatwienia wg kompetencji urzędu.

Największa liczba wniosków dotyczyła wprowadzania do obrotu art. przeterminowanych lub niewłaściwej jakości zdrowotnej bądź organoleptycznej, niewłaściwego stanu sanitarnego i techniczny obiektów, jakości serwowanych posiłków, niehigienicznej sprzedaży i przechowywania artykułów spożywczych, nieprawidłowości w oznakowaniu środków spożywczych.

Potwierdzono zasadność lub częściową zasadność 19 wniosków. Na osoby winne zaniedbań nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 2900 zł oraz wystosowano 3 wnioski do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej zgodnie z kompetencjami ustawowymi.

W 2024 r. działania Inspekcji Sanitarnej w Tarnowie ukierunkowane były przede wszystkim na działania o charakterze długofalowym.

Dotyczyły one:

- wzmożonego nadzoru nad dziczyzną w związku z występowaniem w Polsce przypadków Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) (kontrolowano głównie placówki zbiorowego żywienia otwartego, domy weselne przygotowujące potrawy okazjonalnie, celem weryfikacji źródła pozyskiwania mięsa wieprzowego i dziczyzny oraz sposobu zagospodarowania odpadów),
- przestrzegania zakazu palenia i umieszczania stosownych informacji dla konsumenta w obiektach gastronomicznych,
- nadzoru sanitarnego nad wypoczynkiem letnim i zimowym dla dzieci i młodzieży oceniając warunki pobytu, bezpieczeństwo żywieniowe, jakość żywienia poprzez ocenę jadłospisów,
- kontroli suplementów diety i środków spożywczych do których dodawane są witaminy i składniki mineralne pod kątem zawartości substancji niedozwolonych lub nieprawidłowego ich znakowania -prawidłowości wprowadzania do obrotu również na portalach internetowych,
- wzmożonego nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi głównie w zakresie przestrzegania terminów przydatności do spożycia żywności w żywieniu zbiorowym w okresie letnim, warunków przechowywania wód mineralnych,
- przestrzegania przepisów dot. wymagań w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach,
- nadzoru nad higieną produkcji pierwotnej, rolniczym handlem detalicznym i sprzedażą bezpośrednią artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego, współdziałając w tym zakresie z innymi jednostkami kontrolnymi (Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska),
- warunków dostaw żywności do konsumenta,
- identyfikowalności surowców i produktów w obrocie,
- oceny żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opiekuńczo-leczniczych,
- wzmożonego nadzoru nad sprzedażą okazjonalną w zakresie funkcjonowania stoisk degustacyjnych.

W 2024r. dokonano 82 kontroli odpraw granicznych, oceniono 177 eksportowanych i importowanych partii środków spożywczych. Wydano 82 świadectwa jakości zdrowotnej dla

importowanych i eksportowanych środków spożywczych. Do krajów spoza Unii Europejskiej eksportowano 67 partii następujących artykułów spożywczych:

- Brazylia, Macedonia, Kosowo, Mauritius, Mongolia, Indonezja – frytki mrożone różne rodzaje, /proste, karbowane/, cząstki ziemniaczane,
- Mongolia, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Arabia Saudyjska, Meksyk, Maroko, Gruzja, Bahrajn – ketchupy, sosy, majonezy, dipy,
- Mauritius, Zjednoczone Emiraty Arabskie – przetwory warzywne w słoikach /zupy warzywne, kiszonki, przetwory warzywne/.

Dokonano kontroli 110 partii importowanych produktów spożywczych w tym 1 partię materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Importowano: ogórki świeże i konserwowe, rodzynki, śliwki suszone i mrożone, chipsy bananowe, jagody Goji, maliny mrożone, olej słonecznikowy, kawę, herbatę czarną i zieloną, orzechy, owoce kandyzowane, nasiona, kurkumę i nalewaki do piwa. Importowane produkty pochodziły z Turcji, Algerii, Chile, Sri Lanki, Chin, Ukrainy, Indii, Wietnamu, Argentyny, Paragwaju i Wielkiej Brytanii.

W roku sprawozdawczym 2024 w ramach granicznej kontroli sanitarnej pobrano do badania laboratoryjnego w kierunku obecności pestycydów 1 próbkę malin mrożonych importowanych z Ukrainy. Próbkę nie została zakwestionowana.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach zintegrowanego planu dla województwa małopolskiego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pobrano 575 celowanych próbek żywności i przedmiotów użytku, w tym 440 z terenu miasta Tarnowa, realizując plan poboru przewidziany na 2024r. Próbkę badano w kierunku pozostałości pestycydów, zawartości metali szkodliwych dla zdrowia, azotanów, 3-MCPD i estrów glicydotu, zanieczyszczeń mikrobiologicznych, mikotoksyn, oznaczenia substancji dodatkowych, obecności GMO, parametrów czystości, napromieniania żywności, znakowania i zawartości witamin i składników mineralnych, WWA, jodu, furanu, oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, alkaloidów tropanowych i pirolizydynowych, mikotoksyn, glutenu, akryloamidu, histaminy, alergenów, aromatów, skażeń promieniotwórczych (cez).

W materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością badano przede wszystkim migracje do żywności metali i innych substancji szkodliwych dla zdrowia (formaldehydu, pierwszorzędowych amin aromatycznych).

Ponadto pobrano 5 próbek w kierunku oceny cech organoleptycznych w związku z wnioskiem klienta

W roku sprawozdawczym zakwestionowano 20 próbek 9 środków spożywczych: bób świeży (1), kmin rzymski (1), rafinowany olej kokosowy (1), mak niebieski (1), siemię lniane (1), jarmuż myty krojony (1), jarmuż (1), 2 x kebab mrożony (10), orzeszki ziemne smażone solone (3). 17 próbek produktów pochodziło z Polski, producentami pozostałych 3 była Litwa, Czechy i Kazachstan. Osiem spraw skierowano do systemu RASFF, jeden produkt poddano utylizacji. Poniższa tabelka przedstawia zestawienie przedstawia liczbę próbek pobranych i procent zdyskwalifikowanych na przestrzeni lat 2015-2024

Tab. 1. Liczba próbek zbadanych i zdyskwalifikowanych w latach 2015-2024:

Rok	Środki spożywcze miasto Tarnów i powiat tarnowski	
	Próbki zbadane	Próbki zdyskwalifikowane w%
2015	520	0,58
2016	643	1,4
2017	621	0,64
2018	631	1,0
2019	669	0,15
2020	445	2,25
2021	531	0,75
2022	503	0,0
2023	514	0,39
2024	575	3,48

Rozdział III

OCENA STANU HIGIENICZNO- SANITARNEGO W ZAKŁADACH PRACY

1. Warunki środowiska pracy

Do głównych zadań z zakresu działalności higieny pracy należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Realizacja tych zadań odbywała się poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego, w ramach którego prowadzone były kontrole zakładów pracy pod kątem przestrzegania przepisów dot. warunków zdrowotnych środowiska pracy, m. in. ogólnych warunków BHP, badań profilaktycznych pracowników, badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy, oceny ryzyka zawodowego, zapewnienia środków ochrony zbiorowej i indywidualnej.

2. Zagrożenia środowiska pracy

W 2024 roku w ewidencji pionu nadzoru higieny pracy znajdowało się 839 zakładów pracy.

Skontrolowanych zostało 281 zakładów pracy, przeprowadzono w nich 315 kontroli.

Przeprowadzone czynności kontrolne dotyczyły warunków pracy – oceny narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy (chemiczne, fizyczne, biologiczne), jak również przestrzegania przez podmioty gospodarcze przepisów dot. substancji i preparatów chemicznych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktów biobójczych.

W skontrolowanych w 2024r. zakładach pracy stwierdzono przekroczenia dotyczące występowania:

- natężenia dźwięku, gdzie narażonych było 324 pracowników w 11 zakładach pracy
- stężenia pyłu zawierającego mangan, gdzie narażonych było 5 pracowników w 1 zakładzie pracy.

Stężenie pyłu zawierającego mangan zostało obniżone do dopuszczalnych wartości.

W roku 2024r. skontrolowano 26 zakładów pracy z 43 zakładów pozostających w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w których stosowane były substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W zakładach tych w kontakcie z czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym zatrudnionych było ogółem 416 pracowników.

Stężenia czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, występujące w środowisku pracy nie przekraczały obowiązujących normatywów higienicznych.

W trakcie przeprowadzonych kontroli we wszystkich zakładach pracy najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- brak badań/ pomiarów środowiskowych w kierunku określenia stężenia pyłu, natężenia dźwięku, stężenia czynników chemicznych stwierdzone w 11 zakładach pracy,
- uchybienia z zakresu produktów biobójczych stwierdzono w 5 zakładach pracy,
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń produkcyjnych i higienicznosanitarnych oraz ich wyposażenia stwierdzony w 4 zakładach pracy,
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego stwierdzona w 3 zakładach pracy,
- uchybienia z zakresu produktów kosmetycznych stwierdzono w 3 zakładach pracy,
- uchybienia z zakresu czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym stwierdzono w 2 zakładach pracy,
- uchybienia z zakresu czynników szkodliwych stwierdzono w 2 zakładach pracy.

3. Nadzór urzędowy nad kosmetykami

W roku 2024 Sekcja Nadzoru Higieny Pracy objęła kontrolą produkty kosmetyczne.

W ewidencji pionu nadzoru higieny pracy znajdowało się:

- 64 obiektów obrotu (62 sklepy oraz 2 hurtownie),
- 2 producentów.

Pobrano 12 próbek do badań w ramach urzędowej kontroli produktów.

Skontrolowanych zostało 26 obiektów w których przeprowadzono 26 kontroli (9 kontroli doraźnych z zakresu znakowania oraz 17 kontroli planowych).

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- nieprawidłowym oznakowaniu opakowań jednostkowych produktów

Nałożono łącznie kary pieniężne w wysokości 900 zł.

4. Choroby zawodowe

Zgodnie z art. 235¹ i 235² Kodeksu Pracy – Ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. /t.j Dz. U. 2023r. poz. 1465 z późn.zm./ „Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.

Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.”

W roku 2024 stwierdzono 16 chorób zawodowych jako wynik szkodliwego oddziaływania czynników środowiska pracy. W porównaniu z rokiem 2023 nastąpił spadek stwierdzonych chorób zawodowych z 29 na 16.

Stwierdzone choroby zawodowe to 13 przypadków zachorowania na choroby zakaźne lub pasożytnicze /zakażenie wirusem SARS-CoV-2/ stwierdzone u pracowników wykonujących zawód medyczny, 1 przypadek to zachorowanie na przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych stwierdzona u nauczyciela, 1 przypadek to zachorowanie na nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: międzybłoniak opłucnej stwierdzony u pracownika wykonującego zawód wyłaczarkowy, aparatowy oraz 1 przypadek to zachorowanie na choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi: epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek lub rogówki stwierdzony u lekarza pediatri.

5. Nadzór nad środkami zastępczymi

W roku 2024 przeprowadzono 3 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych zgodnie z art. 44b ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /t.j Dz. U. z 2023r. poz. 1939 z późn.zm./. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi z lat ubiegłych wydano łącznie 5 decyzji dotyczących umorzenia postępowania administracyjnego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w dalszym ciągu monitoruje działania z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi.

Rozdział IV

OBIEKTY UŻYTECZMNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Zaopatrzenie w wodę i jakość wody do spożycia

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

Miasto Tarnów zaopatrywane jest w wodę z 2 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 1 wodociągu zakładowego.

1. Wodociąg Tarnów – zaopatruje w wodę: miasto Tarnów, gm. Tarnów, gm. Skrzyszów, część gm. Pleśna , część gm. Wierzchosławice, część gm. Ryglice. Producentem wody są Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o. ul. Narutowicza 37, 33-100 Tarnów
2. Wodociąg Łęg Tarnowski – zaopatruje w wodę gm. Żabno i Lisią Górę, część miasta Tarnowa w dzielnicy Krzyż. Zarządcą jest Gminna Spółka Komunalna Sp. z o. o. ul. Rolnicza 39, 33-140 Lisia Góra
3. Wodociąg zakładowy Grupy Azoty S.A. – zaopatruje w wodę ok. 4000 osób na terenie zakładu, firm zlokalizowanych w obrębie Grupy Azoty A S.A. oraz ok. 20 prywatnych odbiorców.

Skontrolowano wszystkie stacje uzdatniania wody w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i urządzeń służących do produkcji i dystrybucji wody nie wnosząc uwag.

Zarządcy wodociągów prowadzili monitoring jakości wody w ramach wewnętrznej kontroli, a wyniki badań na bieżąco przekazywane były do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnowie. Harmonogramy poboru próbek wody na 2024r., po zatwierdzeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnowie były realizowane zgodnie z planem.

W 2024r. nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów w wodzie, nie odnotowano interwencji użytkowników wody na jej jakość.

Jakość wody w wodociągach odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017, poz. 2294). Dla każdego wodociągu wydana została pozytywna ocena okresowa jakości wody.

Studnie publiczne

Na terenach należących do Gminy Miasta Tarnowa znajduje się 1 czynna studnia publiczna przy ul. Orkana w Tarnowie (tzw. źródło). Jakość wody monitorowana jest przez laboratorium Tarnowskich Wodociągów, które prowadzi systematycznie 1 raz w miesiącu badanie jakości wody ze studni, a wyniki badań zamieszczane są na stronie internetowej Tarnowskich Wodociągów.

Badanie ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii Legionelli sp.

W ciągu roku sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w 5 obiektach użyteczności publicznej w tym: w 2 szpitalach (badania przeprowadzono dwukrotnie), w 1 Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym, w 2 Domach Pomocy Społecznej.

Wydano 3 decyzje na doprowadzenie jakości ciepłej wody użytkowej w obiektach, w tym: 2 decyzje dot. szpitali i 1 Domu Pomocy Społecznej z uwagi na skażenie instalacji wodnej. Decyzje zostały wykonane a poprawę jakości wody udokumentowano pozytywnymi wynikami badań. Przedłużono realizację 1 decyzji w szpitalu dot. doprowadzenia jakości wody powracającej do kotłowni (skażenie średnie końcówki instalacji) z terminem realizacji do 28.02.2025r. (decyzja została wykonana). W pozostałych placówkach jakość wody nie budziła zastrzeżeń.

2. Stan sanitarny urządzeń i obiektów użyteczności publicznej

Kryte pływalnie i baseny kąpielowe letnie

W nadzorze w 2024r. znajdowały się 4 kryte pływalnie oraz 1 basen letni.

Wszystkie obiekty zostały skontrolowane, pozytywnie oceniono stan sanitarny i techniczny pomieszczeń pływalni i urządzeń basenowych.

Badania jakości wody były prowadzone przez zarządców pływalni zgodnie z harmonogramem ustalonym z PPIS w Tarnowie. O sporadycznie pojawiających się przekroczeniach mikrobiologicznych bądź fizykochemicznych w wodzie basenowej zarządcy informowali na bieżąco i niezwłocznie podejmowali działania naprawcze celem doprowadzenia jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu, co następnie dokumentowano pozytywnymi wynikami badań wody.

Dla 1 krytej pływalni w Tarnowie wydano 1 decyzję dotyczącą wyłączenia narysków z uwagi na wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. oraz 1 decyzję w związku ze skażeniem wody w niecce pływackiej bakteriami *Pseudomonas aeruginosa*. Zarządca przeprowadził działania naprawcze oraz dokonał przegrzania instalacji wodnej w obiekcie, a poprawę jakości wody udokumentował pozytywnymi wynikami badań.

Na basenie letnim w Tarnowie, gdzie stwierdzono przekroczenia chloroformu zarządca przeprowadził działania naprawcze, i doprowadził wodę do wymagań określonych w rozporządzeniu.

Ustępy publiczne

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Ustępy publiczne	10	4	-	-

Tab. 2. Przegląd kontroli w ustępach publicznych.

W ewidencji PSSE jest 10 ustępów publicznych. Skontrolowano 4 obiekty nie wnosząc uwag do stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ustępów.

Obiekty opieki społecznej

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Domy Pomocy Społecznej	3	2	-	
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	8	4	-	

Noclegownie/ łaźnia	2	-	-	
Razem	13	6	-	

Tab. 3. Przegląd kategorii i kontroli w obiektach opieki społecznej

Przeprowadzone kontrole sanitarne w 6 obiektach nie wykazały nieprawidłowości, pozytywnie oceniono ich stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, gospodarowanie odpadami i bielizną.

Obiekty hotelarskie

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Hotele	8	4	-	-
Hostele	2	1	-	-
Inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie wraz z agroturystyką	8	2	-	-
Kempingi	1	-	-	-
Razem	19	7	-	-

Tab. 4. Przegląd kategorii i kontroli w obiektach hotelarskich

W 2024r. na terenie miasta Tarnowa funkcjonowało 19 obiektów hotelarskich, skontrolowano 7 z nich. Wszystkie oceniono pozytywnie w zakresie utrzymania czystości bieżącej, stanu technicznego pomieszczeń i ich wyposażenia, gospodarowania odpadami komunalnymi oraz postępowania z bielizną. W 1 obiekcie przeprowadzono kontrolę w związku z wnioskiem strony na niewłaściwy sposób postępowania w momencie stwierdzenia pluskiew – kontrola nie potwierdziła roszczeń wnoszącego.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne świadczące więcej niż 1 z usług.

Na terenie powiatu funkcjonowało 366 zakłady usługowe, skontrolowano 168 obiektów. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 8 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 7 gabinetach kosmetycznych – uchybienia sanitarno-techniczne oraz higieniczne m.in. brak dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody w obrębie pomieszczenia świadczenia usług, nieprawidłowy sposób dekontaminacji i sterylizacji narzędzi. W tej grupie obiektów wydano łącznie 9 decyzji administracyjnych oraz nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 400zł.
- W 1 salonie tatuażu – stwierdzono szereg nieprawidłowości sanitarno-higienicznych i technicznych m.in. niewłaściwy sposób przechowywania narzędzi do świadczenia usług, nieprawidłowy sposób postępowania z odpadami o ostrych końcach

i krawędziach, brak dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody w obrębie sali obsługi, brak wentylacji w pomieszczeniu świadczenia usług. W salonie na terenie miasta Tarnowa prowadzone było postępowanie, w ramach którego poza decyzją nakazującą i finansowymi za kontrole z nieprawidłowościami wydano wszczęto postępowanie egzekucyjne w wyniku którego wydano postanowienie o nałożeniu opłaty w kwocie 1500 zł.

W ocenie rocznej wykazano 1 studio tatuażu jako obiekt oceniony negatywnie pod względem higieniczno – sanitarnym i technicznym.

Podczas kontroli sanitarnych w grupie zakładów odnowy biologicznej, w których świadczone są usługi w zakresie solarium zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, której głównym celem jest ochrona zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem promieniowania ultrafioletowego i nie stwierdzono nieprawidłowości.

W czasie kontroli w zakładach kosmetycznych, tatuażu, w których w trakcie wykonywania usług dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek zwracano szczególną uwagę na sposób postępowania z wytwarzanymi odpadami, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego. W zdecydowanej większości kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Kategoria zakładu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Zakłady fryzjerskie	177	80	-	-
Zakłady kosmetyczne	140	66	7	9
Zakłady tatuażu	12	8	1	4
Zakłady odnowy biologicznej	20	8	-	-
Zakłady świadczące więcej niż jedną usługę	15	6	-	-
solarium	2	-	-	-
Razem	366	168	8	13

Tab. 5.Przegląd kategorii i kontroli w zakładach usługowych

Dworce autobusowe i kolejowe

W ewidencji wykazano 1 dworzec kolejowy w Tarnowie. Obiekt skontrolowano w 2024r. nie wnosząc uwag do stanu sanitarno-higienicznego i technicznego.

Zakłady karne

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Zakład karne	2	2	-	-
Razem	2	2	-	-

Tab. 6. Przegląd kontroli w zakładach karnych

W nadzorze znajdują się 2 zakłady karne. Obiekty skontrolowano kompleksowo i nie wykazały one nieprawidłowości. Pozytywnie oceniono ich stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, gospodarowanie odpadami komunalnymi i medycznymi oraz postępowanie z bielizną.

Cmentarze

Na terenie miasta funkcjonują 3 cmentarze parafialne oraz 4 cmentarze komunalne, skontrolowano 3 nie wnosząc uwag.

W 2024r. wydano 25 decyzji w sprawie ekshumacji zwłok/szczątków, 28 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok do kraju oraz 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok/szczątków poza granice Rzeczypospolitej Polski.

Nadzorowano 20 ekshumacji zwłok i szczątków na cmentarzach, kontrolą objęto 14 karawanów do przewozu zwłok w trakcie prowadzonych czynności ekshumacyjnych, kontroli bieżących zakładów pogrzebowych oraz wywozu zwłok poza granice RP. Wszystkie nadzorowane ekshumacje odbywały się zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

Inne obiekty użyteczności publicznej

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Tereny rekreacji	8	2	-	-
Targowiska	8	6	-	-
Obiekty sportowe	13	6	-	-
Pralnie szpitalne	1	1	1	2
Pralnie pozaszpitalne	1	-	-	-

Kina, domy kultury	19	2	-	-
Punkt opieki nad osobami nietrzeźwymi	1	-		-
Łaźnia dla bezdomnych/ogrzewalnia	2	-		-
Firmy transportowe	3	-	-	-
Zakłady pogrzebowe	6	4	-	-
Ujęcia powierzchniowe	1	-	-	-
Solaria samodzielne	2	2		-
Razem	65	23	1	2

Tab. 7. Przegląd kategorii i kontroli w obiektach użyteczności

W ewidencji znajduje się 65 obiektów, przeprowadzono łącznie 23 kontrole sanitarne. W 1 obiekcie – w pralni szpitalnej kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego pomieszczenia mycia wózków oraz wydano decyzję nakazującą i płatniczą. Nakazy wykonano w całości.

Podczas kontroli sanitarnych solariów zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.

Środki transportu publicznego

W 2024r. skontrolowano 14 karawanów pogrzebowych w trakcie prowadzonych czynności ekshumacyjnych, kontroli bieżących zakładów pogrzebowych oraz wywozu zwłok poza granice RP. Nie wnoszono uwag do stanu sanitarno-technicznego kontrolowanych środków transportu.

Obiekty prowadzące działalność leczniczą

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Szpital	2	2	1	2
Razem	2	2	1	2

Tab. 8. Przegląd kontroli w obiektach prowadzących działalność leczniczą

Przeprowadzono kontrole w 2 szpitalach w Tarnowie w zakresie gospodarki odpadami medycznymi, niebezpiecznymi i komunalnymi. Podczas kontroli magazynu odpadów w 1 obiekcie stwierdzono niewłaściwy stan powierzchni ścian i sufitów (z widocznymi śladami zawilgocenia oraz odpryskami farb). Wydano zalecenia, w związku z czym kontrolowany podmiot podjął czynności mające na celu usunięcie nieprawidłowości i wykonał zalecenia w całości.

Rozdział V

DZIAŁALNOŚĆ PRZECIWEPIDEMICZNA

1. Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W 2024 roku na terenie Miasta Tarnów funkcjonowało 475 placówek nadzorowanych przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Tarnowie.

Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne:

- 2 szpitale:
 - Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie,
 - Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie,
- 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy,
- 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze,
- 1 hospicjum.

Szpitale Jednodniowe/chirurgia jednego dnia:

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria – 123,
 - zakłady rehabilitacji leczniczej – 17,
 - zespoły wyjazdowe pogotowia – 3,
 - inne – 16 (14 punktów pobrań, 2 RCKiK).

Praktyki zawodowe:

- niezabiegowe praktyki lekarskie – 109,
- zabiegowe praktyki lekarskie – 96,
- praktyki lekarzy dentyków – 83,
- praktyki pielęgniarek i położnych – 19.

W 2024r. do placówek lecznictwa działających na terenie miasta Tarnowa wydano:

- 5 decyzji finansowych (4 do szpitala i 1 do przychodni)

Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (lecznictwo zamknięte)

W ramach zamkniętej opieki zdrowotnej skontrolowano:

– **2 szpitale publiczne wraz z poradniami przyszpitalnymi** – łącznie przeprowadzono 94 kontrole.

Aktualnie obowiązuje 1decyzja z 2018r.do jednego ze Szpitali dotycząca oddziałów i komórek organizacyjnych Szpitala w zakresie dostosowania do wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W jednym szpitalu kwestionowano nieprzestrzegania procedur w zakresie higieny rąk – nałożono 5 mandatów karnych.

– **3 zakłady opiekuńczo-lecznicze i 1 pielęgnacyjno-opiekuńczy oraz 1 hospicjum** - Przeprowadzono łącznie 5 kontroli.

Do stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania reżimu sanitarnego w obiektach nie wnoszono uwag.

– **Szpitale Jednodniowe/chirurgia jednego dnia** W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole, do stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania reżimu sanitarnego nie wnoszono uwag.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (lecznictwo otwarte)

W budynkach Miejskich Przychodni Lekarskich działają:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna,
- Miejskie Centrum Ginekologiczno-Cytologiczne,
- Miejskie Centrum Stomatologiczne,
- Miejskie Centrum Analityczne,
- Praktyki Pielęgniarskie,
- jednostki świadczące usługi medyczne.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono:

- 110 kontroli w placówkach lecznictwa otwartego (przychodnie, ośrodki zdrowia),
- 14 kontroli w punktach poboru materiału do badań,
- 3 kontrole w placówkach Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego,
- 8 kontroli w zakładach rehabilitacji,
- 2 kontrole w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.

Do stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania reżimu sanitarnego w w/w placówkach nie wnoszono uwag za wyjątkiem 1 przychodni, w której kwestionowano funkcjonalność (wydano decyzję merytoryczną i finansową) – decyzja wykonana w całości w roku sprawozdawczym

Praktyki zawodowe

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 139 kontroli:

- niezabiegowe praktyki lekarskie – 43,
- zabiegowe praktyki lekarskie – 42,
- praktyki lekarzy dentystów – 40,
- praktyki pielęgniarek i położnych – 14.

Kontrole praktyk zawodowych, prowadzone w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego obiektów, przestrzegania reżimu sanitarnego wg obowiązujących procedur oraz oceny dokumentacji kontroli wewnętrznych – nie budziły zastrzeżeń.

Placówki leczenia otwartego oraz praktyki zawodowe, w których używa się sprzętu wielokrotnego użycia, posiadają autoklawy lub mają podpisaną umowy na sterylizację w Centralnych Sterylizatorniach Szpitali.

Wszędzie prowadzone jest selekcjonowanie odpadów. Odbiór i wywóz odpadów medycznych zapewniają wyspecjalizowane firmy.

Obiekty leczenia otwartego zapewniają usługi pralnicze na zewnątrz.

Rozkład przeprowadzonych kontroli w 2024r. w obiektach służby zdrowia na terenie miasta Tarnowa przedstawia tab. 6.

Lp.	Typ obiektu	Liczba kontroli	Liczba kontroli z nieprawidłowościami
1.	Szpital + poradnie	94	1- dotyczyła nieprzestrzegania procedur w zakresie higieny rąk - nałożono 5 mandatów, wydano decyzję finansową.
2.	ZOL-e	3	bez uwag
3.	Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze	1	bez uwag
4.	Przychodnie/ośrodki zdrowia	1	1 - kwestionowano nieprzestrzeganie wytycznych dot. Sterylizacji- wydano zalecenia i decyzje finansową
5.	placówki Pogotowia	3	bez uwag
6.	punkty poboru	12	bez uwag
7.	praktyki zawodowe lekarskie (zabiegowe, niezabiegowe, dentystyczne)	125	bez uwag
8.	praktyki zawodowe pielęgniarskie	14	bez uwag
9.	rehabilitacja	10	bez uwag
10.	Centrum Krwiodawstwa	2	bez uwag
11.	Chirurgia Jednego Dnia/Szpital Jednodniowy	2	bez uwag

Tab. 9. Liczba przeprowadzonych kontroli w 2024r. w obiektach służby zdrowia na terenie miasta Tarnów

2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruć

W 2024r z terenu m. Tarnowa zgłoszono 5111 (w 2023 r. 2798) przypadków zachorowań i podejrzeń na choroby zakaźne i zatrucia, 731 hospitalizowano.

Większość zachorowań spowodowana była przez koronawirusa Sars COV-2. W bieżącym roku zarejestrowano 1373 zachorowań – 163 osób hospitalizowano. Zakażenia Sars COV-2 występowały w ogniskach zbiorowych tj. Szpitalach, Domach Opieki Społecznej, Zakładach Opiekuńczo Leczniczych.

W związku z sytuacją epidemiczną, w trosce o wspólne bezpieczeństwo zdrowotne, podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zachorowań.

Do 2 września 2024r kontynuowano obsługę systemu SEPIS - programu elektronicznego pozwalającego na szybką analizę danych zachorowań na Covid19. Rejestrację zachorowań kontynuowano następnie w systemie Epibaza.

Ponadto na bieżąco prowadzono:

- raportowanie (o ogniskach, zgonach z powodu chorób zakaźnych)
- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w placówkach całodobowej opieki zdrowotnej
- rozpatrywano sprawy na wniosek stron w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów
- prowadzono sekwencjonowanie osób chorych na covid 19

Rok	2022	2023	2024
Liczba zachorowań na SARS-CoV-2	5022	1437	1373
Liczba hospitalizacji z powodu SARS-CoV-2	920	227	163

Tab.10. Przegląd zachorowań na SARS-CoV-2 w latach 2022-2024

W bieżącym roku nastąpił wzrost zachorowań w przypadku: szkarlatyny, choroby pneumokokowej, krztuśca, legionellozy, boreliozy, ospy wietrznej, styczońci i narażenia na wściekliznę, neuroinfekcji, kiły i nowo wykrytych zakażeń HIV.

Spadek zachorowań wystąpił w następujących chorobach: salmonelloza, mykobakterioza, gruźlica, grypa, zakażenia jelitowe, zakażenia Sars COV-2. Nie rejestrowano zachorowań na różyczkę, chorobę Crutzfeldta- Jakoba i WZW.

Zanotowano 14 zachorowań na Salmonellozę (w 2023r.-21 przypadków) 12 przypadków hospitalizowano.

Ponadto zgłoszono 318 przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Wśród zakażeń bakteryjnych zarejestrowano:

- 7 przypadków zakażenia wywołały bakterie *Campylobacter*
- 38 przypadków bakteryjnego zatrucia pokarmowego wywołały bakterie *Clostridium difficile*,
- 6 przypadków wywołały inne określone bakterie

Wśród wirusowych zakażeń jelitowych 54 wywołane były przez rotawirusy, 35 przez noro i adenowirusy, 17 przez wirusy nieokreślone, 163 przypadków biegunek to zakażenia o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano na terenie Tarnowa 49 zbiorowych ognisk szpitalnych, w których zachorowało 250 osób hospitalizowanych. Czynniki etiologicznymi ognisk były: *Acinetobacter baumannii* OXA, *Clostridium difficile*, *Klebsiella pneumoniae* OXA 48, SarsCoV-2, *Pseudomonas Aeruginosa*, grypa, *Legionella pneumophila*.

W ogniskach szpitalnych nie udało się ustalić źródeł zakażenia, czynniki określono na podstawie badań mikrobiologicznych prób kału i krwi pobranych od chorych. Nie ustalono powiązań między zachorowaniami a spożywaną żywnością. W ogniskach szpitalnych dochodzenia epidemiologiczne prowadzono we współpracy z Zespołem ds. Zakażeń Szpitalnych.

W zakresie nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi, kontynuowano nawiązaną wcześniej współpracę z Komitetami i Zespołami ds. Zakażeń Szpitalnych w podległych szpitalach. Analizuje się nadsyłane roczne raporty o zakażeniach szpitalnych i drobnoustrojach alarmowych oraz sporządza roczne zestawienie zbiorcze dla całego powiatu.

W roku sprawozdawczym pod nadzorem Stacji znajdowało się 12 tymczasowych nosicieli pałeczek *Salmonella*. We wszystkich środowiskach nosicieli przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne, nosicieli oraz osoby z kontaktu poddawano badaniom kontrolnym.

Liczba zgłoszonych zachorowań na różę wystąpiła na zbliżonym poziomie, zarejestrowano 11 przypadków zachorowań (12 - w 2023 r.) – 7 hospitalizowano.

W roku sprawozdawczym liczba wszystkich zgłoszonych przez lekarzy zachorowań na grypę wyniosła 14292 (w 2023 r. - 23387 przypadki traktowano, jako podejrzenia, albowiem wg definicji chorób zakaźnych przyjętych w UE, zachorowanie na grypę powinno być potwierdzone laboratoryjnie lub powiązane epidemiologicznie z innym potwierdzonym przypadkiem. Potwierdzonych laboratoryjnie przypadków grypy było 2246 w tym – 229 hospitalizowano.

Wzrosła liczba zachorowań na boreliozę w stosunku do roku ubiegłego. Zgłoszono 103 przypadki zachorowań (w 2023 r - 77). Większość chorych podaje w wywiadach epidemiologicznych, że przed zachorowaniem byli ukąszeni przez kleszcza. Chorzy i ozdrowieńcy byli lub są nadal pod nadzorem Poradni Specjalistycznych.

Zanotowano wzrost zachorowań na krztusiec i płonicę. Odnotowano 140 przypadków płonicy (w 2023 r - 121). Chorowały głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Najwięcej zachorowań odnotowano w I i II kwartale. Wśród innych chorób wieku dziecięcego, w stosunku do roku ubiegłego nastąpił znaczny wzrost zachorowań na krztusiec 20 przypadków (w 2023 r – 0). Wzrost zachorowania dotyczył także ospy wietrznej 735 przypadków (2023r-515).

W 2024 nie rejestrowano przypadków choroby meningokokowej.

Zarejestrowano nieznaczny wzrost zachorowań (2023r-2 przypadki) na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*. Były to 1 zapalenie płuc, 1 posocznica i 1 zapalenie opon mózgowych.

Zarejestrowano 15 przypadków neuroinfekcji (w 2023 r. – 4) było to 8 przypadków wirusowego zapalenia opon mózgowych, 5 przypadków nieokreślonych, oraz 2 przypadki bakteryjnego zapalenia opon.

Poważny problem stanowią pokąsania, zwłaszcza przez wałęsające się bezpańskie psy i koty. W sumie odnotowano 33 przypadki pokąsań. Do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowano 26 osoby zranionych po kontakcie z nieznanym lub dzikim zwierzęciem. W roku sprawozdawczym na terenie miasta nie zarejestrowano ognisk wścieklizny.

Z chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano 6 przypadków kiły, 3 przypadki rzeżączki oraz 5 nowo wykrytych zakażeń HIV.

W bieżącym roku zajmowano się również nadzorem nad zachorowaniami na gruźlicę, liczba zachorowań wyraźnie spadła. Zgłoszono 4 zachorowania na gruźlicę (w 2023r. – 11 przypadków). Pod nadzór lekarzy POZ i Poradni Przeciwgruźliczej i Chorób Płuc kierowano osoby z kontaktu z chorymi.

W ramach programu eliminacji odry i eradykacji polio, szczególną wagę przywiązuje się do nadzoru nad tymi chorobami. W 2024r nie rejestrowano zachorowania na odrę. W ramach programu eliminacji odry do placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej na podległym terenie wysyłano pisma przypominające o niezwłocznym zgłaszaniu przypadków podejrzeń i zachorowań na odrę oraz o konieczności potwierdzania wszystkich przypadków badaniem serologicznym. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dziecka do lat 14, hospitalizowanego w oddziale Neurologii i Pediatrii Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego w Rzeszowie. Na bieżąco prowadzono analizę hospitalizacji dzieci w oddziale dziecięcym i obserwacyjno-zakaźnym. Nie rejestrowano zachorowań na poliomyelitis.

W 2024r. zarejestrowano 83 przypadki zachorowań wywołanych przez wirus RSV, 29 hospitalizowano (w 2023r. – 17 przypadków). Zachorowania w większości dotyczą dzieci do lat 2 oraz osób w podeszłym wieku.

Załączona tabela przedstawia wykaz chorób zakaźnych i zatruc zarejestrowanych ogółem w tym w Tarnowie w latach: 2022 2023, 2024.

Wykaz zachorowań na choroby zakaźne i zatrucia zarejestrowane na terenie całego Powiatu Tarnowskiego w tym m. Tarnowa w latach 2023, 2023, 2024.

Jednostki chorobowe	Zachorowania w latach:					
	2022		2023		2024	
	ogółem	ogółem	ogółem	m.Tarnó w :	ogółem	m.Tarnów
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	66	15	83	21	72	14
Salmonellozy – zakażenia pozajelitowe	-	-		-	-	-
Czerwonka	-	-		-	-	-
Botulizm	-	-		-	-	-
Inne zakażenia jelitowe	860	353	570	205	982	318
Lamblioza (giardioza)	-	-			-	-

Jersinioza	1	1	1	1	-	-
Leptospiroza	-	-	-	-	-	-
Mikobakterioza	5	4	2	2	1	1
Odra	1	1	-	-	1	-
Tęžec	-	-	1	1	1	-
Krztusiec	-	-	-	-	82	20
Szkarlatyna	45	23	274	121	375	140
Choroba meningokokowa	-	-	4	-	2	-
Róża	30	9	61	12	70	11
Borelioza	154	57	330	77	340	103
Ostre porażenie wiotkie u dzieci do 14-lat	-	-	1	1	1	1
Choroba Crutzfeldta-Jakoba	-	-	1	1	-	-
Styczność i narażenie na wściekliznę	76	25	72	22	115	26
Neuroinfekcje	11	1	16	4	43	15
Ospa wietrzna	1256	515	985	515	1610	735
Różyczka	-	-	2	1	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu C wg. def. z 2005, 2014r.	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby nieokreślone	-	-	-	-	-	-
Świnka	6	1	6	3	3	1
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	-	4	3	12	5
AIDS	-	-	-	-	-	-
Choroba pneumokokowa	8	5	6	2	10	3
Kiła	4	4	11	4	9	6
Rzeżączka	2	1	8	3	3	3
Legionelloza	-	-	3	-	12	5
Chor.wyw.przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-	-
Grypa	8871	3867	31704	23387	14292	11508
Grypa typu AH1N1	-	-	-	-	-	-
Gruźlica	23	5	24	11	18	4
Zatrucia grzybami	-	-	-	-	-	-
Zakażenia SarsCoV2	12276	5022	2354	1437	2509	1373
Zakażenia wirusem RSV	-	-	62	45	309	83

Tab.11. Wykaz zachorowań na choroby zakaźne i zatrucia zarejestrowane na terenie całego Powiatu Tarnowskiego w tym m. Tarnowa w latach 2023, 2023, 2024.

3. Szczepienia ochronne

W zakresie szczepień ochronnych w 2024 roku wdrażano oraz prowadzono nadzór merytoryczny nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych.

Prowadzono:

- kontrole w placówkach wykonujących szczepienia dla oceny realizacji szczepień dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w/g Programu Szczepień Ochronnych ze szczególnym uwzględnieniem zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych – przeprowadzono od I do IV kwartału,
- nadzór nad prawidłową gospodarką szczepionkami i nad właściwym wykorzystaniem preparatów szczepionkowych (zwłaszcza wielodawkowych),
- nadzór nad dystrybucją szczepionek poprzez prowadzenie kontroli warunków przechowywania i transportu szczepionek,
- nadzór nad prawidłowym zgłaszaniem Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, w tym po szczepieniu preparatami szczepionkowymi
- analizowano wykonawstwo szczepień porównując ilość zaszczepionych dzieci pomiędzy poszczególnymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

Z analizy tej wynika, że stan uodpornienia dzieci i młodzieży przeciwko chorobom, na które mają zapewnione preparaty szczepionkowe przez Ministra Zdrowia w ramach Programu Szczepień Ochronnych kształtuje się na poziomie 88,6% - 98,9%, za wyjątkiem rocznika 2024 gdzie uodpornienie kształtuje się na poziomie od 47,9% do 74,0%- związane to jest z tym, że dzieci urodzone w drugiej połowie roku nie ukończyły podstawowego cyklu lub nie rozpoczęły szczepień. Na stan zaszczepienia duży wpływ miała sytuacja epidemiologiczna kraju w latach 2020-2022 która spowodowała nawarstwienie zaległości, które bardzo ciężko jest wyrównać gdyż co roku podlegają nowe roczniki do szczepień.

Jak zaobserwowano z roku na rok wzrasta liczba rodziców uchylających się od obowiązku poddawania szczepieniom swoich dzieci, rośnie liczba niezaszczepionych dzieci co może spowodować nawrót groźnych wyeliminowanych chorób zakaźnych. Duży odsetek nie szczepionych dzieci stwierdza się podczas kontroli wykonawstwa szczepień w Oddziałach Noworodków, gdzie rodzice podpisują świadome odmowy nie zaszczepienia dziecka przeciw gruźlicy i WZW typu B.

PIS w Tarnowie na koniec 2024r.ma zgłoszonych przez Podmioty Lecznicze wykonujące szczepienia ochronne z terenu miasta i powiatu 862 rodziców uchylających się od szczepień 648 dzieci, gdzie w roku ubiegłym tj. 2023 było 312 rodziców uchylało się od szczepień 230 dzieci, wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 550 rodziców i 418 dzieci. W 2024r. do rodziców, którzy nie szczepią swoich dzieci wydano 87 upomnień oraz wystosowano 42 tytuły wykonawcze wraz z wnioskami do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, który prowadzi dalsze postępowanie.

WNIOSKI:

- W celu ciągłej poprawy stanu uodpornienia - należy kontynuować współpracę z Oddziałami Noworodkowymi i świadczeniodawcami wykonującymi szczepienia ochronne oraz jednostkami nadrzędnymi tj. Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną i Państwowym Zakładem Higieny.
- Propagować szczepienia ochronne w szerokim zakresie w celu zmniejszenia liczby rodziców uchylających się od szczepień swoich dzieci.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tarnowie

33-100 Tarnów, ul. Mościckiego 10

<https://www.gov.pl/web/psse-tarnow> e-mail: psse.tarnow@sanepid.gov.pl

adres skrytki na ePUAP: /pssetarnow/skrytka

e-doręczenia: AE:PL-55263-26628-FSRGH-18

centrala tel.: (+48) 14 621 70 97, 14 621 70 98

sekretariat PPI tel.: (+48) 14 621 04 84, fax: (+48) 14 621 75 43

- Wzmóc nadzór świadczeniodawców i Inspekcji Sanitarnej nad przechowywaniem i transportem szczepionek w celu zachowania prawidłowego łańcucha chłodniczego.
- Liczba opornych rodziców uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego i jak zaobserwowano z roku na rok rośnie liczba niezaszczepionych dzieci co może spowodować nawrót wyeliminowanych chorób zakaźnych.

Rozdział VI

DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

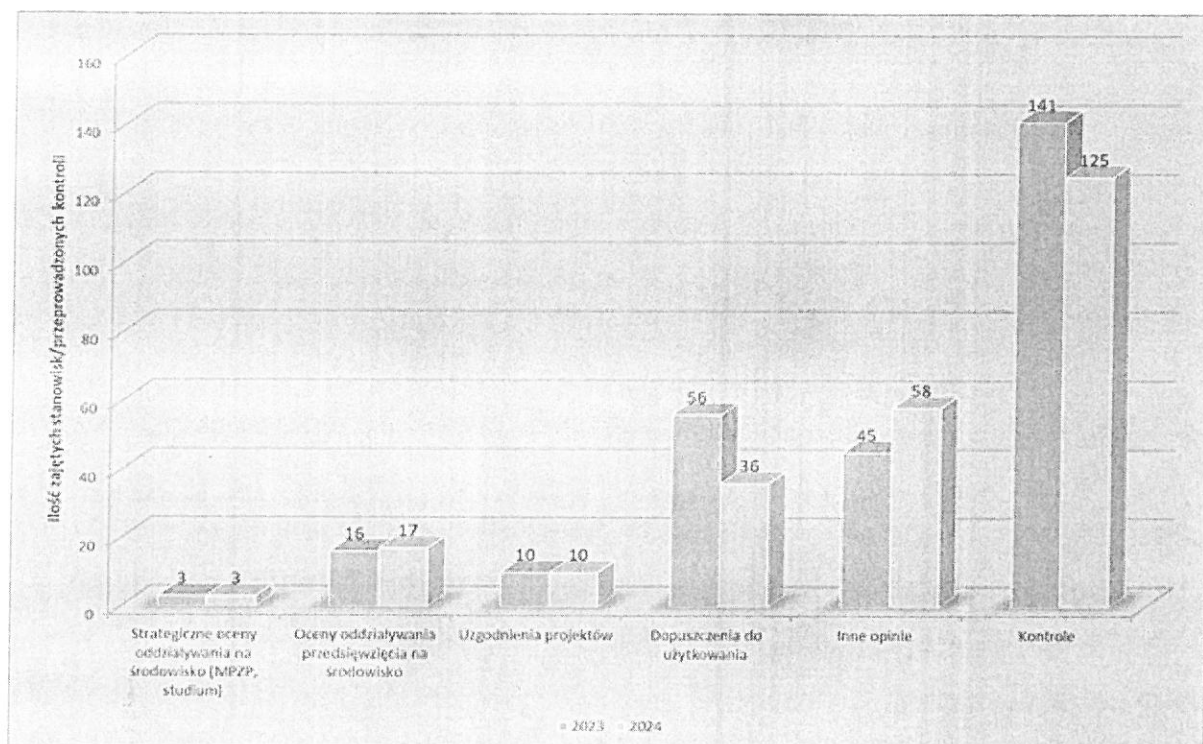
Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawowała zapobiegawczy nadzór sanitarny, który zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2024r. poz. 416) swoim zakresem obejmuje w szczególności:

1. opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów ogólnych gminy;
2. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
3. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;
4. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Ważnym elementem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie miasta Tarnowa w 2024r. było również opiniowanie przedsięwzięć na etapie oceny oddziaływania na środowisko.

W działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie miasta Tarnowa w 2024r. przeprowadzono **125 kontroli obiektów** oraz zajęto **124 stanowiska**.

Działalność Sekcji ZNS na terenie miasta Tarnowa w 2024r. w odniesieniu do 2023r. przedstawiona została na poniższym wykresie.

Wykres 1. Działalność Sekcji ZNS na terenie miasta Tarnowa w 2024r. w odniesieniu do 2023r.

Rozdział VII

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W obszarze edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia i profilaktyki chorób prowadzono interwencje programowe, kampanie społeczne i działania edukacyjne. Tematyka, adresaci i zakres działań wynikały ze strategii ogólnokrajowych, sytuacji epidemiologicznej i potrzeb społeczeństwa.

I PROGRAMY ZDROWOTNE

1. „Znamie! Znam je?” – program profilaktyki czerniaka dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział **2539** uczniów z **19** szkół.

2. „Podstępne WZW” – program edukacyjny mający na celu upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program przeznaczony jest dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów szkół ponadpodstawowych. W minionym roku szkolnym udział wzięło **1691** uczniów z **16** szkół.

3. „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – program edukacyjny skierowany do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększenie świadomości i poszerzenie wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie zdrowych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 721 dzieci uczęszczających do 19 przedszkoli oraz 500 rodziców.

4. „Wybierz Życie - Pierwszy krok” - program profilaktyki nowotworów wywołanych przez wirus HPV, szczególnie raka szyjki macicy. Program skierowany jest do uczniów szkół średnich oraz uczniów klas VIII szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział **1367** uczniów z **14** szkół..

5. „Trzymaj Formę” – program edukacyjny, którego celem jest zwiększenie świadomości i pogłębienie wiedzy na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program skierowany jest do uczniów klas V-VIII szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział **806** uczniów i **185** rodziców z **9** szkół. Integralną częścią programu był ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”, przeprowadzany on-line za pośrednictwem Internetowego Systemu Konkursowego.

Projekty, które powstały w ramach programu łączyły aktywność uczniów, zaangażowanie otoczenia szkoły i społeczności lokalnej z wykorzystaniem najnowszej dostępnej wiedzy.

6. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu obejmował:

a) Edukację antytytoniową wśród dzieci i młodzieży

Ochrona dzieci przed biernym paleniem, kształtowanie u dzieci postaw asertywnych wobec dorosłych palaczy, budowanie zdrowych nawyków poprzez szeroko pojętą edukację prozdrowotną profilaktyka palenia papierosów – to główne cele antytytoniowej edukacji zdrowotnej realizowanej w programach:

- **„Nie pal przy mnie, proszę”** – w ubiegłym roku program był realizowany w **12** szkołach, z udziałem **932** uczniów klas I-III i 144 rodziców;
- **„Bieg po zdrowie”** – program dla uczniów klas IV szkół podstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 uczestniczyło **403** uczniów klas IV z **11** szkół.

b) Kampanie informacyjno-edukacyjne:

- **Światowy Dzień bez Tytoniu** – 31 maja -coroczna kampania, informująca opinię publiczną o niebezpieczeństwach związanych z używaniem tytoniu, praktykach biznesowych firm tytoniowych, o tym, co robi WHO, aby walczyć z epidemią palenia tytoniu, oraz o tym, co ludzie na całym świecie mogą zrobić, aby domagać się prawa do zdrowia i zdrowego trybu życia oraz ochronić przyszłe pokolenia.

Działania podjęte w ramach kampanii:

-dystrybucja materiałów edukacyjnych do szkół

- zamieszczono posty na portalach społecznościowych

- **Światowy Dzień Rzucania Palenia** – 21 listopada (corocznie trzeci czwartek listopada)-celem kampanii było pokazanie skutków narażenia na dym tytoniowy i zachęcenie do zerwania z nałogiem

Zadania realizowane w ramach kampanii:

- pomiar stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera – akcja skierowana do uczniów Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Tarnowie. Chętni uczniowie brali także udział w pomiarze ciśnienia krwi, w teście poziomu uzależnienia od nikotyny oraz teście motywacji do rzucenia palenia. Odbyły się również tematyczne konkursy z nagrodami.

- wyeksponowanie w holu PSSE w Tarnowie kącika z materiałami edukacyjnymi dotyczącymi wpływu palenia na zdrowie (plakaty i ulotki)
- zamieszczenie informacji w mediach społecznościowych
- dystrybucja materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki) do szkół

c) Monitorowanie sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Prowadzono kontrole przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych, zakazu używania papierosów elektronicznych w strefach wolnych od dymu tytoniowego, pary z papierosów elektronicznych. Nie stwierdzono przypadków łamania przepisów.

7. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” – Projekt KIK/68 współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

- **Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”** – dotyczący profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Główne przesłanie programu: dbanie o życie i zdrowie jest dbaniem o miłość – polega na rezygnacji z zachowań szkodzących zdrowiu i zastąpieniu ich zdrowym stylem życia, wolnym od używek. W roku szkolnym 2023/2024 programem objęto **1012** uczniów z 12 szkół ponadpodstawowych.

8. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez wzrost poziomu wiedzy na temat HIV i AIDS i zwiększenie świadomości dotyczącej testów na HIV.

Działania informacyjno-edukacyjne kierowano do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób podejmujących ryzykowne zachowania.

- Złożona została wszystkim szkołom ponadpodstawowym propozycja realizacji programu w oparciu o materiały Krajowego Centrum ds. AIDS. Udział w programie wzięło 7 szkół – 1064 uczniów.
- Z okazji Europejskiego Tygodnia Testowania w kierunku HIV, który trwał od 18 do 25 listopada, oraz Światowego Dnia AIDS obchodzonego 1 grudnia, w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Tarnowie zorganizowano wystawę poświęconą profilaktyce HIV/AIDS. Na ekspozycji zaprezentowano ulotki, broszury i zakładki informacyjne dotyczące tematyki HIV/AIDS. Wystawa ma na celu zwiększenie świadomości młodzieży na temat ryzyka zakażenia wirusem HIV oraz promowanie regularnych badań jako kluczowego elementu ochrony zdrowia. W ramach wydarzenia uczniowie mieli okazję dowiedzieć się, gdzie i w jaki sposób można wykonać test na HIV, a także uzyskać informacje na temat wsparcia dla osób żyjących z wirusem
- Powiatowy koordynator Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV wziął udział w konferencji pn. „Profilaktyka HIV - co się zmieniło, a co zmienić się powinno”. Konferencja została zorganizowana 11 grudnia 2024 przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

II POZOSTAŁE KAMPANIE, AKCJE INFORMACYJNO-EDUKACYJNE

1. Profilaktyka szczepień ochronnych

• Europejski Tydzień Szczepień

Z okazji Europejskiego Tygodnia Szczepień przekazano do podmiotów leczniczych ulotki informacyjne na temat szczepień oraz opublikowano w mediach społecznościowych materiały promujące szczepienia w ramach profilaktyki zdrowotnej. Ponadto zorganizowano kącik informacyjny w holu PSSE w Tarnowie

• Konferencja pt. „Zaszczep się – postaw na zdrowie”

zorganizowana przez PSSE w Tarnowie z udziałem z udziałem wybitnych gości i ekspertów w dziedzinie zdrowia jak:

Paweł Grzesiowski – Główny Inspektor Sanitarny

Elżbieta Achinger - I Wicewojewoda Małopolska

Gabriela Olszowska – Małopolski Kurator Oświaty

Jakub Kwaśny – Prezydent Miasta Tarnowa

Elżbieta Sterkowicz – Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Powiatu Tarnowskiego

Marcin Kuta – Dyrektor Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika w Tarnowie

Zostały wygłoszone następujące wykłady:

- **„Dlaczego profilaktyka wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) jest ważna?”** – dr hab. n. med. Hanna Czajka, pediatra, specjalista chorób zakaźnych
- **„Wirusy były z nami od zawsze. Po co się szczepić?”** - dr n. med. Iwona Paradowska-Stankiewicz – Krajowy konsultant w dziedzinie Epidemiologii
- **„Szczepienia pomagają zapobiegać powikłaniom.”** - lek. Med. Lucyna Dziadoń- Specjalista chorób zakaźnych
- **„Żegnaj HPV- czy to możliwe?”** - lek. med. Wojciech Dzierwa- specjalista ginekolog-położnik
- **„Statystyka HPV w Małopolsce.”** - dr Anita Orzeł – Nowak -Kierownik Sekcji Nadzoru Epidemiologii Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie
- **Szczepienia przeciw HPV** – kampania informacyjna zainicjowana przez Ministerstwo Zdrowia, mająca na celu promocję rozszerzonego programu bezpłatnych szczepień przeciwko HPV. Od 1 września 2024 powszechny program szczepień przeciw HPV obejmuje dzieci od 9. do 14. roku życia. Zmiany umożliwiają również wykonanie szczepień we wszystkich POZ, które realizują szczepienia ochronne oraz realizację szczepień przez POZ w szkołach podstawowych.

W ramach kampanii przekazano ulotki informacyjne do szkół i podmiotów leczniczych, a także udostępniono materiały informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych.

Natomiast w holu PSSE w Tarnowie zorganizowano kącik informacyjny promujący tematykę szczepień przeciw HPV.

Szczepienia przeciw HPV były tematem aż 3 wykładów wygłoszonych w ramach konferencji „Zaszczep się – postaw na zdrowie” zorganizowanej przez PSSE w Tarnowie.

2. KAMPANIA EFSA 2024 „#Safe2EatEU ” Jedz bezpiecznie. W roku 2024 kampania EFSA powraca pod nową nazwą: „#Safe2EatEU”. Celem kampanii jest zwiększanie świadomości na temat bezpieczeństwa żywności w Europie. Kampania ma też pomagać w zrozumieniu, jak podejmować świadome decyzje dotyczące tego, jaką żywność kupować, spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób każdego dnia. Do akcji włączono się poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach oświatowych oraz udostępnienie informacji o kampanii w mediach społecznościowych (strona internetowa, FB, Twitter). Bezpieczna żywność była także promowana podczas pikniku rodzinnego w Tarnowie, stanowiąc ważny element edukacyjny wydarzenia. W ramach tej akcji uczestnicy mieli okazję otrzymać materiały informacyjne w formie ulotek, które zawierały cenne wskazówki na temat zdrowego i bezpiecznego żywienia.

2. KAMPANIA EFSA#PlantHealth4Life. Celem kampanii przebiegającej pod hasłem „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie” jest zwiększenie wiedzy mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Kampania podkreśla również zagrożenia jakie mogą wynikać z wwożenia roślin do Polski (szczególnie z krajów spoza Unii Europejskiej), bez żadnej kontroli, co może zagrażać naszym rodzimym gatunkom roślin oraz naszemu zdrowiu.

Działaniem w ramach kampanii EFSA#PlantHealth4Life było zamieszczanie postów na forach internetowych oraz na stronie internetowej PSSE w Tarnowie. Dodatkowo, informacje promujące kampanię były rozpowszechniane w ramach pikniku rodzinnego organizowanego przez PSSE w Tarnowie.

3. Bezpieczny wypoczynek zimowy i letni

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Tarnowie prowadzili działania informacyjne w zakresie bezpiecznego wypoczynku w trakcie wakacji, uczestnicząc w piknikach rodzinnych oraz odwiedzając półkolonie. Akcje edukacyjne były skierowane do dzieci oraz dorosłych, z naciskiem na szerzenie wiedzy na temat profilaktyki zdrowotnej i bezpieczeństwa.

W ramach „Akcji Letniej – Bezpieczne Wakacje” uczestniczyliśmy w pikniku rodzinnym na Tarnowskiej Kantorii, przeprowadziliśmy zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 5 oraz Szkole Podstawowej nr 9. Ponadto, zorganizowano zajęcia dotyczące bezpiecznego spędzania czasu wolnego z podopiecznymi Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Słoneczny Dom” w Tarnowie.

Celem powyższych akcji było także promowanie zdrowego stylu życia. Zwrócono szczególną uwagę na bezpieczne zachowania zdrowotne w czasie wypoczynku letniego, w tym na ostrożność podczas kąpieli słonecznych, profilaktykę uzależnień (alkohol, narkotyki, tytoń), profilaktykę boreliozy oraz odkleszczowego zapalenia mózgu. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia interaktywne z wykorzystaniem alko- oraz narkogogli.

W ramach akcji poruszone zostały również zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa żywności, a także przypomniano o profilaktyce zakażeń HIV i AIDS. Wśród dzieci szczególną popularnością cieszyła się możliwość zapoznania się z zasadami higieny jamy ustnej.

Powyższe informacje były również zamieszczone w mediach społecznościowych oraz na stronie PSSE.

4. Światowy Dzień Zdrowia –

Z okazji Światowego Dnia Zdrowia w dniu 10 kwietnia 2024 r. pracownicy Sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia uczestniczyli w spotkaniu profilaktyczno-edukacyjnym skierowanym dla młodzieży szkoły branżowej zorganizowanym we współpracy z Centrum Kształcenia i Wychowania OHP w Tarnowie oraz Zespołem Szkół Niepublicznych w Tarnowie! Podczas tego spotkania uczniowie mieli okazję wziąć udział w zajęciach z zastosowaniem specjalnych narzędzi edukacyjnych, takich jak alkogogle, narkogogle i smokerlyzer. Te praktyczne zajęcia nie tylko dostarczyły uczniom nowej wiedzy, ale również skłoniły ich do refleksji nad własnymi wyborami i konsekwencjami, jakie niosą za sobą używanie substancji psychoaktywnych oraz palenie tytoniu. Wydarzenie to było również doskonałą okazją do rozmów na temat zdrowia, bezpieczeństwa i odpowiedzialnego podejmowania decyzji.

5. Profilaktyka i zwalczanie wszawicy – cykliczna akcja informacyjna podejmująca problematykę wszawicy i sposobów jej zapobiegania oraz leczenia, adresowana do rodziców i opiekunów dzieci przedszkolnych i szkolnych, pielęgniarek i higienistek szkolnych, dyrektorów przedszkoli, szkół, opiekunów i wychowawców. Przekazano materiały edukacyjne dyrektorom szkół i przedszkoli.

6. Zdrowotne skutki promieniowania UV - kampania edukacyjno- informacyjna o skutkach nadmiernego narażenia na promieniowanie UV i negatywnych aspektach korzystania z solariów. Adresatem kampanii była młodzież przebywająca na wypoczynku letnim oraz jej rodzice. Działaniem w ramach kampanii była dystrybucja materiałów edukacyjnych do placówek organizujących kolonie letnie oraz półkolonie.

7. „Ja już, a ty?” – kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki raka piersi. Celem kampanii jest motywowanie kobiet do regularnego badania piersi. W ramach kampanii umieszczono w mediach społecznościowych informacje i grafiki zachęcające do badań profilaktycznych oraz udostępniono w holu PSSE w Tarnowie kącik edukacyjno-informacyjny z ulotkami informującymi zarówno o samej kampanii, jak i o profilaktyce nowotworowej piersi.

Ponadto w siedzibie PSSE w Tarnowie odbyło się spotkanie edukacyjno-warsztatowe z cyklu "Jak przechrzyć raka?" Spotkanie poświęcone profilaktyce raka piersi i jąder zostało zorganizowane specjalnie dla naszych pracowników, a poprowadzili je specjaliści z Wojewódzkiego Szpitala św. Łukasza w Tarnowie. Podczas warsztatów uczestnicy dowiedzieli się, jak dbać o zdrowie, na czym polega profilaktyka oraz jak ważne jest regularne samobadanie.

8. Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach oraz Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Coroczna inicjatywa służąca podniesieniu świadomości na temat zagrożenia dla zdrowia publicznego, jakim jest oporność na antybiotyki, stała się pretekstem do zorganizowania wystawy plakatów w holu PSSE w Tarnowie promujących wiedzę o antybiotykach.

Informację o Światowym Tygodniu oraz Europejskim Dniu Wiedzy o Antybiotykach umieszczono w mediach społecznościowych PSSE w Tarnowie. Ponadto przekazano do ośrodków zdrowia materiały edukacyjne dotyczące antybiotyków (ulotki i plakaty).

9. Profilaktyka wad postawy - akcja ważenia tornistrów w Szkole Podstawowej nr 3 oraz w Szkole Podstawowej Integracyjnej nr 25 im. J. Korczaka w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Tarnowie. Celem akcji było uświadomienie uczniom, jakie skutki niesie za sobą nadmierne obciążenie kręgosłupa ciężkim plecakiem. Przeprowadzono pogadanki na temat wad postawy oraz zawartości plecaków, udzielono instruktażu, jak należy prawidłowo pakować oraz zakładać plecak. Przekazano materiały edukacyjne w formie ulotek.

10. Projekt POWER Ukraine

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tarnowie realizuje Projekt POWER Ukraine -Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski.

Celem projektu jest m.in.:

- dotarcie z usługami inspekcji sanitarnej do ludności uciekającej do Polski z Ukrainy,
- zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli,
- stworzenie nowych funkcji w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej ułatwiających obsługę osób z Ukrainy
- wdrożenie działań projakościowych i rozwiązań organizacyjnych w systemie ochrony zdrowia ułatwiających dostęp do usług zdrowotnych

W ramach działań oświatowych rozpowszechniano materiały edukacyjne dotyczące Projektu - ulotki i plakaty do placówek służby zdrowia oraz do ogółu społeczeństwa w ramach pikników rodzinnych

WNIOSKI

Na terenie miasta Tarnowa podjęto działania mające na celu poprawę stanu zdrowia jego mieszkańców. Inicjatywy te realizowane były poprzez szereg zadań skoncentrowanych na profilaktyce chorób oraz promocji zdrowego stylu życia. Podobnie jak w latach ubiegłych, koordynowano realizację ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych programów edukacyjnych, skierowanych do uczniów w szerokim przedziale wiekowym począwszy od przedszkoli, przez szkoły podstawowe, aż po szkoły ponadpodstawowe.

Ponadto w ramach działalności oświatowo – zdrowotnej na terenie miasta Tarnowa organizowane były wystawy plakatów promujących zdrowie oraz akcje edukacyjne, warsztaty i zajęcia interaktywne dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem alko- i narkogogli. Celem wszystkich tych działań było kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród mieszkańców Tarnowa oraz podniesienie ich świadomości w kwestii profilaktyki i zdrowego stylu życia.

W 2024 roku, obok dotychczasowych form realizacji działań z zakresu promocji zdrowia, takich jak dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty) czy kampanie informacyjne w mediach społecznościowych, prowadzono również działania mające na celu bezpośrednie edukowanie społeczeństwa. Wśród nich znalazła się

konferencja poświęcona tematyce szczepień oraz piknik rodzinny w ramach „Akcji Letniej – Bezpieczne Wakacje”. Podczas konferencji podjęto współpracę z autorytetami w dziedzinie ochrony zdrowia, którzy przekazali uczestnikom cenną wiedzę oraz odpowiadali na nurtujące ich pytania. W ramach pikniku, szczególną uwagę zwrócono na bezpieczne zachowania zdrowotne podczas wypoczynku letniego, w tym ostrożność podczas kąpieli słonecznych, profilaktykę uzależnień (alkohol, narkotyki, tytoń) oraz zapobieganie chorobom takim jak borelioza i odkleszczowe zapalenie mózgu. poruszone zostały również zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa żywności, a także przypomniano o profilaktyce zakażeń HIV i AIDS.

Dodatkowo, w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na Ukrainie, realizowany był Projekt POWER Ukraine, którego celem było zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli uciekających z Ukrainy do Polski, poprzez dotarcie z informacjami na temat działań prozdrowotnych do uchodźców. W ramach projektu, oprócz dystrybucji materiałów edukacyjnych, przekazywano również ulotki oraz plakaty, które miały na celu wsparcie uchodźców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zapewnienia im dostępu do usług medycznych w Polsce.

Rozdział VIII

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA

W 2024 roku zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie realizował zadania w zakresie sprawowania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami higieny środowiska, higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieny pracy, higieny warunków nauczania i wychowania, wypoczynku dzieci i młodzieży, oraz w zakresie nadzoru epidemiologicznego nad jednostkami udzielającymi świadczenia zdrowotne.

Zadania, a w tym kontrole sanitarne realizowano w oparciu o zatwierdzony przez Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie „Plan zasadniczych zadań Powiatowej Stacji sanitarno-ESSE w Tarnowie na 2024r.”.

W 2024r. w wyniku nadzoru przeprowadzono 2458 kontroli w wyniku których wydano:

- 330 decyzji merytorycznych,
- 331 decyzji finansowych,
- 188 postanowień,
- skontrolowano 14 środków transportu,
- pobrano 3037 próbki do badań w kierunku fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym wody, żywności, mikrobiologicznego materiału ludzkiego,
- za naruszenie przepisów sanitarnych nałożono 36 mandatów karnych na kwotę 6100 zł.,
- w 113 obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego

W okresie sprawozdawczym wpłynęły do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z terenu miasta Tarnowa 65 wniosków stron, w tym 23 anonimowych, z czego 6 przekazano do załatwienia wg kompetencji przez inne organy administracji.

Uznano zasadność 21 wniosków.

Wnioski dotyczyły głównie:

- zaniżonego lub niezgodnego z wymaganiami stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń w budynkach użyteczności publicznej,
- sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,
- zaniżonej jakości środków spożywczych,
- nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami ciał obcych w środkach spożywczych,
- insektów w obiektach żywieniowo-żywnościowych,
- nielegalnej działalności zakładu pracy,
- niewłaściwego oznakowania suplementów diety,
- niewłaściwa jakość wody,
- niewłaściwych warunków przechowywania i sprzedaży środków spożywczych,
- brak badań do celów sanitarno-epidemiologicznych

Pracownicy PSSE współpracowali z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie całej Polski, władzami samorządowymi, z Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Pracy, Policją, Strażą Miejską, Inspekcją Handlową, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych uczestnicząc we wspólnych kontrolach bądź przekazując informacje wg kompetencji.

O stwierdzanych nieprawidłowościach w ramach prowadzonego nadzoru dot. bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie informował osoby bezpośrednio zainteresowane, dyrekcje jednostek organizacyjnych, władze samorządowe.

Tarnów, 18 kwietnia 2025r.

Na podstawie dokumentacji
podstawowej opracowała:

STARSZY ASYSTENT

Monika Wojnarska
mgr Monika Wojnarska

Zatwierdził:

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Tarnowie

mgr inż. Mateusz Wójcik

